

**TWENTSE
KOERS**

Jaarverslag 2024

Januari t/m december 2024

Twentse Koers
'Jaarverslag 2024'

april 2025 | publieksversie

info@twentsekoers.nl
www.twentsekoers.nl

Voorwoord

Meer gezonde levensjaren en het versterken van de zelf- en samenredzaamheid van de Twentse inwoner: ook het afgelopen jaar werkten wij volop aan het realiseren van onze gezamenlijke Twentse ambitie. En met wij, bedoelen we ook echt wij: al onze eigenaren en meer dan 300 partners in het werkveld. Dus daar waar we zeggen 'wij', werken we altijd samen. Want samen zetten we een transformatie in gang: van ziekte naar gezondheid. Van zorg naar het voorkomen of uitstellen ervan. In dit jaarverslag laten we je zien hoe we het afgelopen jaar hebben bijgedragen aan deze transformatie en welke inhoudelijke resultaten we samen hebben bereikt.

In 2024 richtten we ons, naast de inhoudelijke inspanningen, ook op het inrichten van de organisatie. Zo startten we onze verantwoordingscyclus (jaarlijkse planning en control cyclus), gingen we aan de slag met één werkwijze voor projectmatig werken, maakten we een groei in het aantal medewerkers door, bereidden we transformatie- en subsidieaanvragen voor en richtten we ons op datagedreven werken. 2024 bracht ook uitdagingen met zich mee. Landelijke ontwikkelingen rondom het IZA en aanvullende zorg- en welzijnsakkoord zorgden voor veel dynamiek en onzekerheid. Tegelijkertijd benadrukte dit het belang van domeinoverstijgende samenwerking en ook daar ging onze aandacht naartoe. De verschillende dynamieken bij de diverse domeinen maakten dan ook dat we volop werkten aan verbinding. Bijvoorbeeld met de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente, Twente Beter, onderwijsinstellingen en andere partners. Gelukkig zorgde dit er ook voor dat we veel projecten regionaal én lokaal daadwerkelijk tot uitvoering konden brengen. In dit jaarverslag nemen we je mee in de gerealiseerde resultaten van heel 2024.

We starten het jaarverslag met een inkijkje in onze algemene programmaorganisatie. In hoofdstuk 2 zijn de resultaten per themalijn uitgewerkt. Per project lees je de gerealiseerde resultaten van 2024. Ook lokaal ondersteunen en faciliteren we onze eigenaren. Daarom lees je in hoofdstuk 3 welke resultaten we samen met de 14 Twentse gemeenten, GGD Twente en Samenwerkingsagenda Jeugdhulp hebben bereikt.

We zijn bovenal trots op wat we in 2024 met elkaar hebben bereikt. Trots dat we elkaar binnen en buiten Twente weten te vinden. Trots dat we regionaal en lokaal al mooie resultaten hebben geboekt. Maar vooral trots op dat we samen koersen op meer gezonde levensjaren voor de Twentse inwoners.

Eugène van Mierlo, Hannie Rohaan & Elise Hol
Voorzitter BO, vice-voorzitter BO & manager Twentse Koers

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Definities projectfasering	5
Over Twentse Koers	6
Hoofdstuk 1 - Algemeen	8
Programmaorganisatie Twentse Koers	10
Hoofdstuk 2 - Themalijnen & projecten	12
Themalijn Bestaanszekerheid	14
Terugblikken projecten	16
Themalijn Preventie & gezondheid	20
Terugblikken projecten	22
Themalijn Mentale gezondheid	28
Terugblikken projecten	26
Themalijn Ouderen	34
Terugblikken projecten	32
Hoofdstuk 3 - Lokale inzet en bekostiging	43
Terugblikken projecten	46
Belangrijke afkortingen	52

Definities projectfasering

Bij Twentse Koers werken we projectmatig. Dit doen we volgens de methode van TwynstraGudde. In al onze projecten, werken we volgens dezelfde structuren. Dit zorgt voor een uniforme werkwijze binnen onze organisatie. Met de projectfasering delen we de projecten op in stappen. Hiermee creëren we overzicht, maken we voortgang beter inzichtelijk en kunnen we makkelijker bijsturen. We hanteren de volgende projectfases in onze projecten:

- Definitiefase (wat):**
In de definitiefase worden de projectdefinitie en randvoorwaarden uitgewerkt. Het doel van het project staat centraal.
- Ontwerpfase (hoe):**
In de ontwerpfase wordt de oplossingsrichting ontwikkeld.
- Vorbereidingsfase (hoe uit te voeren):**
In de voorbereidingsfase wordt de uitwerking van de oplossing ontwikkeld. Centraal staat hoe invulling wordt gegeven aan het project.
- Realisatiefase (doen):**
In de realisatiefase wordt uitvoering gegeven aan het project en worden resultaten tastbaar gemaakt.
- Borgingsfase (in stand houden):**
In de borgingsfase wordt het gebruik, beheer en onderhoud ontwikkeld. Daarnaast wordt eventuele overdracht gedaan naar gemeenten of partners.

Tip!

We vinden het belangrijk dat ons jaasverslag fijn leest. Daarom schrijven we de afkortingen niet volledig uit in de tekst. Kom je afkortingen tegen die je niet kent? Op de laatste pagina staan ze uitgeschreven.

Klik op de afkorting voor de uitgeschreven variant.

Over Twentse Koers

Algemene informatie

Het verlengen van gezonde levensjaren en het versterken van de zelf- en samenredzaamheid van de Twentse inwoner; dat is onze ambitie. We streven samen naar gezondheid en passende zorg en ondersteuning in Twente. Op deze manier houden we de zorg en het welzijn beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar. Dit kan geen enkele organisatie alleen. Daarom werken we in Twente regionaal en strategisch samen. Regionaal bundelen we onze krachten, om lokaal impact te maken. Hiermee versterken we de samenwerking tussen het publieke-, medische- en sociale domein. De uitvoering is altijd lokaal; in de steden, dorpen en wijken. Eigenaren en partners kunnen afspraken en beleid passend maken voor hun eigen organisatie en doelgroepen. Onze governance en afspraken zijn formeel geborgd met alle 17 eigenaren in de [Samenwerkingsovereenkomst Twentse Koers](#).

Twentse Koers is een strategische samenwerking tussen de veertien Twentse gemeenten, zorgverzekeraar en zorgkantoor Menzis, SamenTwente en provincie Overijssel. We werken samen met meer dan 300 partners in het werkveld uit verschillende domeinen. Dit zijn onder andere zorgorganisaties, welzijnsstichtingen, onderwijsinstellingen, inwonersinitiatieven, schuldhulpverleningsorganisaties en de eerstelijnszorg.

Onze opgaven

Het [Regiobeeld \(2023\)](#) laat de huidige gezondheid en zorgsituatie in Twente zien. De druk op de zorg en welzijn is hoog. Als we zo doorgaan, is de zorg en ondersteuning in Twente niet langer houdbaar. Alleen samen kunnen we daar verandering in brengen. De opgaven vanuit het regiobeeld zijn vertaald naar [het Regioplan Twente](#). Dit is tevens onze meerjarige werkagenda.

Onze aanpak

We benaderen vraagstukken vanuit de brede blik op gezondheid. Want gezondheid is meer dan alleen fysieke gezondheid. Ook zingeving, bestaanszekerheid en kansengelijkheid dragen hieraan bij. We werken vanuit een preventieve aanpak en stimuleren eigen regie. De inwoner van Twente staat daarbij altijd centraal.

We werken vanuit vijf themalijnen, met 26 projecten. Voor de themalijn Jeugd hebben we verbinding met de [Samenwerkingsagenda](#) en hervormingsagenda jeugd. Daarom komt deze themalijn verder niet in dit jaarverslag voor.

Interessant!

In april 2023 is de Samenwerkingsovereenkomst vastgesteld door onze eigenaren. Dit betekent dat we onze afspraken formeel hebben geborgd en onze governance als eerste regio in Nederland formeel hebben vastgelegd.

Klik hier om onze Samenwerkingsovereenkomst te bekijken.

Hoofdstuk 1

Programmaorganisatie Twentse Koers - algemeen

Programmaorganisatie Twentse Koers

1.1 Algemene medewerkers

Dit onderdeel gaat over de medewerkers voor de algemene regionale inzet binnen de programmaorganisatie Twentse Koers. Het gaat om de functies manager, programmasecretaris, teamcoördinator, managementassistenten en themeleiders. Deze medewerkers zijn niet gebonden aan de specifieke agenda van het programma en de daaronder vallende projecten.

1.2 Dienstverlening SamenTwente en huisvesting

Twentse Koers heeft een gastheerconstructie met SamenTwente. Hiervoor is een Dienstverleningsovereenkomst ([DVO](#)) tussen Twentse Koers en SamenTwente opgesteld. Hierin spraken we af dat Twentse Koers werkgeverschap, bedrijfsvoering en huisvesting afneemt via SamenTwente.

1.3 Scholing

In 2024 maakten we een professionaliseringsslag in het projectmatig werken. Alle medewerkers werden geschoold. Hiermee implementeerden we een uniforme werkwijze (inclusief uniforme formats voor projectplannen). Alle medewerkers werken daardoor volgens dezelfde methodiek en opbouw, wat door de betrokken partijen als prettig wordt ervaren. Een aantal medewerkers werd, middels een '[SROI](#)-training', geschoold om Maatschappelijke Impact Analyses uit te voeren.

1.4 Datagedreven werken

Om de resultaten van de werkagenda en ons regioplan beter te monitoren, hebben we flink geïnvesteerd in datagedreven werken. Hierdoor kunnen we onze projecten en resultaten nog beter onderbouwen. We kwantificeerden met elkaar wat we aan het doen zijn, wat de baten en lasten zijn voor en vanuit de betrokken partijen en we faciliteerden het goede gesprek voor de borging. Ook zetten we in op het gebruik van maatschappelijke impact analyses bij projecten, middels de [SROI](#)-methodiek. Voor de projecten 'Werk als beste zorg' en 'Samen indiceren' leverden we [MIA's](#) op. Ook leverden we een tussenrapportage op voor logeerszorg.

Hoofdstuk 2

Themalijnen en projecten

Themalijn

Bestaanszekerheid

Binnen de themalijn Bestaanszekerheid richten we ons op het vergroten van bestaanszekerheid in Twente. Bestaanszekerheid is een randvoorwaarde voor het welzijn van alle inwoners en voorkomt problemen op diverse leefgebieden.

Veel Twentse inwoners leven in bestaansonzekerheid. Zo heeft 18% van de Twentse huishoudens moeite om financieel rond te komen. Zij kampen met (ernstige) geldzorgen, problematische schulden of leven rondom de armoedegrens. Dat heeft enorme consequenties, ook op andere leefgebieden.

Geldzorgen leiden vaak tot problemen op het gebied van huisvesting, gezondheid en welzijn, en belemmeren de toegang en deelname aan onderwijs, sport en vrijetijdsactiviteiten. De stress, eenzaamheid en uitsluiting die gepaard gaan met financiële zorgen, maken het moeilijk voor mensen om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Achter deze situaties schuilt veel schaamte, verdriet en leed.

In het figuur hieronder staat de ambitie van de themalijn Bestaanszekerheid. Deze is vertaald naar doelstellingen die we willen bereiken.

Op **de projectpagina's** lees je meer over de voortgang van de projecten

Benieuwd naar de definities die we gebruiken voor de verschillende fases? [Klik hier voor de uitleg.](#)

Project	Fase	Startdatum	Einddatum
Welzijn op recept	Realisatiefase	01-2023	doorlopend**
Jongeren en schulden	Realisatiefase	02-2024	doorlopend
Kinderarmoede	Ontwerpfase	04-2024	doorlopend
Bereik vergroten aanpak geldzorgen	Realisatiefase	11-2023	doorlopend
Collectieve zorgverzekering - gemeentepolis	Realisatiefase	Voor huidige werkagenda	doorlopend
Maatwerk multiproblematiek	Initiatiefase	Voor huidige werkagenda	doorlopend
Artificial Intelligence	Realisatiefase	07-2024	12-2025*

* De opdracht en financiering van dit project is gekoppeld aan deze einddatum.

** Met doorlopend bedoelen we dat dit project de volledige looptijd van de huidige werkagenda heeft. Tot minimaal 31-12-2026

Welzijn op recept

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Inwoners van Twente met niet medische klachten eerder de juiste en passende ondersteuning bieden.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ [WoR](#) loopt op 70 plekken in Twente bij huisartsenpraktijken of gezondheidscentra (dit is ruim 50% van de plekken).
- ▶ Huisartsenpraktijken verwezen minstens 743 mensen naar Welzijn op Recept.
- ▶ We maakten [POH](#)-ers uit de [SHT-Thoon](#)- en [FEA](#)-regio bewust van hun rol in deze ketenaanpak tijdens bijeenkomsten.
- ▶ We organiseerden een bijeenkomst voor alle eerste contactpersonen van de huisartsen in Twente. We wisselden best practices uit voor het inrichten van de ketenaanpak en het aantal doorverwijzingen te vergroten.
- ▶ Provincie Overijssel keurde de subsidieverantwoording over 2023 voor de pilot SamSam (voorloper [WoR](#)) goed.

Jongeren en schulden

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

De financiële gezondheid van jongeren in Twente versterken en hen helpen een positieve en stabiele toekomst op te bouwen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We informeerden alle Twentse gemeenten over de [JPF](#)-aanpak tijdens bijeenkomsten en één-op-één gesprekken.
- ▶ We ondersteunden zeven gemeenten bij de verkenning naar de [JPF](#)-aanpak en begeleidden hen in de (bestuurlijke) besluitvorming.
- ▶ In gemeenten Hengelo, Borne, Haaksbergen en Losser stelden we een lokale projectgroep samen en startten we met de voorbereidingen voor de tweejarige pilot.
- ▶ We maakten samenwerkingsafspraken met ketenpartners Stadsbank Oost Nederland en welzijnsorganisaties.

Bekijk hier de Maatschappelijk Impact Analyse van het project Jongeren en schulden.

Kinderarmoede

- Initiatiefase
- Definitiefase
- **Ontwerpfase**
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

Meer gezinnen met kinderen waar armoede een rol speelt, bereiken om armoede bij kinderen te verminderen en bijkomende problemen te voorkomen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We inventariseerden de regionale behoefte en manier van samenwerken bij gemeenten, scholen en andere partners.
- ▶ In oktober organiseerden we met de werkgroep een bijeenkomst waarin we de deelprojecten 'Kinderarmoede en mentale gezondheid' en 'Kinderarmoede-[JGZ](#)' presenteerden. We leverden twee projectplannen op.
- ▶ We startten met de evaluatie van de huidige samenwerkingen tussen [JGZ](#) en de gemeenten.
- ▶ We inventariseerden de verschillende interventies op het gebied van financiële educatie en mentale weerbaarheid.
- ▶ In december onderzochten we de samenwerking tussen de [JGZ](#) en de gemeenten, vanuit het perspectief van de [JGZ](#).
- ▶ Samen met het project Mentale gezondheid jongeren, startten we de inventarisatie met digitale interviews bij [VSO-PRO](#) scholen in Twente, zodat we de trainingen in financiële educatie en mentale vaardigheden verder vorm kunnen geven.

Bereik vergroten aanpak geldzorgen

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Beginnende geldzorgen en schulden in Twente in een zo vroeg mogelijk stadium signaleren en aanpakken, om te voorkomen dat deze leiden tot verdere problemen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ In april organiseerden we een kennis-sessie en presenteerden we het Liveboard 'Financiële Zorgen'. In mei en juni werkten inhoudsdeskundigen van Twentse gemeenten en de [VNG](#) mee aan de controlefase en afronding.
- ▶ In juli leverden we het Liveboard op aan de gemeenten. We stelden tutorials beschikbaar om gemeenten te helpen het Liveboard effectief te gebruiken. We leverden een compilatie op hoe je de inzichten uit het Liveboard kunt toepassen.
- ▶ We startten een samenwerking met Saxion voor de ontwikkeling van een sensitieve virtuele assistent.

Project

Collectieve zorgverzekering (gemeentepolis)

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Het effectief combineren van zorg- en armoedebelief en het bevorderen van transparantie en regionale samenwerking in het proces rondom de gemeentepolis. Dit initiatief draagt bij aan een gezondere en financieel stabielere samenleving in Twente.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We stelden een regionale werkgroep 'collectieve zorgkostenverzekering' samen, met vertegenwoordigers van gemeenten, Menzis en BS&F.
- ▶ We voerden onderhandelingsgesprekken met Menzis over de gemeentepolis voor 2025.
- ▶ De regionale werkgroep, Menzis en BS&F brachten de jaarcycli van de gemeenten en Menzis in kaart.
- ▶ We vergrootten de bekendheid van de gemeentepolis bij professionals door informatiemateriaal met [SHT-THOON](#) en [FEA](#) te delen.

Project

Maatwerk multiproblematiek

- **Initiatiefase**
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

Gemeenten kunnen een hulpstructuur toepassen om ondersteuning te bieden aan inwoners van Twente met complexe problemen en om systemische knelpunten te signaleren en aan te pakken of te adresseren bij landelijke spelers.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We namen deel aan de landelijke kerngroep Professionals Maatwerk Multiproblematiek.
- ▶ We oriënteerden ons op methodieken (zoals de Doorbraak-methode) voor het opschalen en oplossen van complexe multiprobleem-casussen. Ook namen we kennis van de landelijke [PMM](#)-ondersteuningsstructuur (Professionals voor Maatwerk Multiproblematiek).
- ▶ We voerden verkenningsgesprekken met drie Twentse gemeenten over de aanpak van vastgelopen complexe multiproblematiek-casussen.

Project

Artificial Intelligence

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

In samenwerking met onze partners een breed onderzoek uitvoeren voor eind 2024 om te bepalen waar mogelijkheden liggen om Artificial Intelligence ([AI](#)) te integreren in onze bedrijfsprocessen. Hierbij is de intentie om een vervolgoopdracht uit te zetten voor de implementatie van een aantal mogelijke use-cases.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ In november leverden we het eindrapport op, met mogelijke use-cases om [AI](#) te integreren in de bedrijfsprocessen van onze partners.
- ▶ We zetten een vervolgoopdracht uit om een virtuele assistent te ontwikkelen voor Stadsbank Oost Nederland, om de dienstverlening aan Twentse inwoners te verbeteren.

* Opmerking

Het project Artificial Intelligence (AI) is in juli 2024, met het vaststellen van de begrotingswijziging, toegevoegd aan de werkagenda van Twentse Koers.

Minidocumentaire: Jongeren Perspectief Fonds

Bekijk de documentaire 'Verander Perspectief, Verander Leven' en maak kennis met de persoonlijke verhalen van jongeren, JPF-professionals en gemeenten.

In deze documentaire zie je hoe de JPF-aanpak het leven van jongeren met schulden verandert, hun perspectief herstelt en hen helpt financieel gezond de toekomst in te gaan.

AI-ontwikkelingen in de regio

Kunstmatige intelligentie (AI) biedt enorme kansen om de zorg en het sociaal domein in Twente te transformeren. Door AI in te zetten, kunnen we processen efficiënter inrichten en de kwaliteit van dienstverlening verbeteren.

Lees [hier](#) hoe Twente AI inzet voor betere zorg en ondersteuning.

Themalijn

Preventie & gezondheid

Vanuit de themalijn Preventie & gezondheid streven we naar een gezondere Twentse bevolking. Want voorkomen is beter dan genezen. We bevorderen een gezonde leefstijl vanuit een integrale benadering. Dit vraagt om een brede preventieve infrastructuur. Vanuit de brede visie van positieve gezondheid, ondersteunen en stimuleren we inwoners om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan.

De gezondheidssituatie in Twente is zorgwekkend. In Twente zijn relatief meer inwoners met een lagere sociaaleconomische status dan het landelijke gemiddelde. Ook is in Twente meer overgewicht in vergelijking met het landelijke gemiddelde. 56% van de Twentse volwassenen heeft overgewicht en we zien een daling in het aantal mensen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen. Ook is alcoholgebruik in Twente een groot probleem. Zo valt 12% van de volwassenen in Twente onder zware drinkers, terwijl het landelijk gemiddelde 10% is.

In het figuur hieronder staat de ambitie van de themalijn Preventie & gezondheid. Deze is vertaald naar doelstellingen die we willen bereiken.

Op de projectpagina's lees je meer over de voortgang van de projecten

Benieuwd naar de definities die we gebruiken voor de verschillende fases? [Klik hier voor de uitleg.](#)

Project	Fase	Startdatum	Einddatum
Kansrijke start en kansrijk opgroeien	Realisatiefase	1-12-2023	1-12-2026*
Gezonde koers voor kinderen	Vorbereidingsfase	1-1-2024	1-12-2026
Volwassenen naar gezond(er) gewicht	Vorbereidingsfase	1-9-2023	1-12-2026
Valpreventie	Realisatiefase	1-9-2023	12-2026*
Aanpak middelengebruik	Realisatiefase	voor huidige werkagenda	Doorlopend**
In beweging met	Realisatiefase	1-1-2023	Doorlopend
Versterken zelfstandigheid bij licht verstandelijke beperking	Ontwerpfase	1-1-2024	1-12-2026
Positieve gezondheid	Initiatiefase	1-7-2024	Nog niet bekend

* De opdracht en financiering van dit project is gekoppeld aan deze einddatum.
** Met doorlopend bedoelen we dat dit project de volledige looptijd van de huidige werkagenda heeft. Tot minimaal 31-12-2026

Kansrijke start, kansrijk opgroeien

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

(Aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie krijgen de juiste ondersteuning, zodat zij een goede omgeving kunnen creëren en waarborgen voor hun kind. Hiermee dragen we bij aan een stabiele, veilige en stimulerende thuissituatie de eerste 1000 dagen en daarna, voor meer kinderen in Twente.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We stelden een werkgroep samen met ketencoördinatoren. We startten de regionale coalitie. Hiermee staat de basisstructuur voor Kansrijke start en kansrijk opgroeien in Twente.
- ▶ In juni organiseerden we de Koerssessie Kansrijke Start en Bestaanszekerheid. 70 professionals uit de geboortezorg, het welzijn en bestaanszekerheid deelden kennis en legden verbinding met elkaar.
- ▶ We leverden het projectplan op, waarin we de gezamenlijke gedragen ambitie van de regionale coalitie en de werkgroep ketencoördinatoren vaststelden. De focus ligt op prenataal huisbezoek, vroegsignalering en zorgpaden.

Gezonde koers voor kinderen

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- **Voorbereidingsfase**
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

De gezondheid en kwaliteit van leven van kinderen en jongeren in Twente verbeteren, door in te zetten op een gezond(er) gewicht van kinderen. Dit bereiken we door in te zetten op een ketenaanpak [KnGG](#), in goede samenwerking met [GGD](#) Twente die met de [JOGG](#)-aanpak (gezonde jeugd gezonde toekomst) inzet op hetzelfde doel. De aanpakken versterken elkaar. [JOGG](#) richt zich op een gezonde omgeving (collectieve preventie). [KnGG](#) richt zich op het kind dat al overgewicht heeft (geïndiceerde preventie).

Gerealiseerde resultaten

- ▶ Op 23 mei organiseerden we de regionale startbijeenkomst met alle Twentse gemeenten. We bespraken hoe we de ketenaanpak [KnGG](#) vormgeven.
- ▶ Bij de gemeenten Enschede en Almelo startten lokale projectleiders [KnGG](#), gefaciliteerd door Twentse Koers.
- ▶ Samen met de [JGZ](#) (GGD Twente) schreven we een plan voor de inzet van de [CZV](#).
- ▶ In december organiseerden we met 5 gemeenten een bijeenkomst over de inzet van de [CZV](#). We maakten afspraken rondom de inzet van de [CZV](#) bij de [JGZ](#).
- ▶ In december werkten we met Menzis en [JGZ](#) aan de tarieven en samenwerkingsafspraken over de inzet van de [CZV](#).

Volwassenen naar gezond(er) gewicht

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- **Voorbereidingsfase**
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

Meer volwassenen in Twente hebben een gezond(er) gewicht, waardoor (chronische) ziekten zoveel mogelijk voorkomen worden en hun leefstijl wordt verbeterd.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ In het voorjaar haalden we bij de Twentse gemeenten de input op voor het projectplan. We leverden het projectplan op.
- ▶ Samen met de Twentse gemeenten leverden we de regionale ambitie [VnGG](#) op. Op basis hiervan leverden we op 19 december een concept-programma van eisen op.

Valpreventie

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Een jaarlijkse afname van het valletsel bij thuiswonende ouderen (65+) in Twente.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ Samen met gemeenten en ketenpartners organiseerden we bijeenkomsten waarin we best practices deelden. Ook werkten we aan oplossingen voor uitdagingen rondom de tarieven voor valpreventieve beweeginterventies en de valrisicobeoordeling.
- ▶ In december publiceerden we een handreiking met informatie en een stappenplan om het proces rondom de valrisicobeoordeling in te richten.
- ▶ We breidden de domeinoverstijgende werkgroep valpreventie uit met gemeenten en ketenpartners van de ketenaanpakken [VnGG](#), [KnGG](#) en Welzijn op recept, zodat we de integraliteit en samenhang tussen de ketenaanpakken bevorderen.

Aanpak middelengebruik

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Het bevorderen van een gezondere en meer bewuste leefstijl onder de inwoners van Twente, waarbij we focussen op terugdringen van alcoholgebruik, roken (incl. vaperen) en drugs.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ Samen met afvaardiging van gemeenten, Tactus Verslavingszorg en [GGD Twente](#) verkenden we de mogelijkheden en kansen voor een mogelijke regionale campagne en stelden we kaders op.
- ▶ We leverden een animatievideo op om het urgentiebesef voor de gezamenlijke aanpak bij onze eigenaren en partners te vergroten.
- ▶ We inventariseerden de behoefte voor scholing rondom middelengebruik bij een afvaardiging van gemeenten, [FEA](#), [SHT -Thoon](#), Tactus Verslavingszorg en [GGD Twente](#). In gezamenlijkheid organiseerden we 4 basisscholingen over middelengebruik (signaleren, bespreken) aan huisartspraktijken in Twente.
- ▶ We leverden een (financiële) bijdrage aan de voorlichtingsvideo Afterparty voor ouders (een initiatief van MST in samenwerking met Tactus Verslavingszorg, Politie Twente, Ambulance Oost, Bureau Acute Zorg en GGD Twente).

In beweging met

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Het verbeteren van het fysieke en mentale welzijn en de sociale interactie van onze inwoners. We willen het percentage inwoners van Twente dat aan de beweegnorm voldoet verhogen en het percentage van inwoners dat zich eenzaam voelt verlagen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ 15 groepen uit Twente wandelden de [NDC](#).
- ▶ Vijf groepen wandelden de Special Friends Walk.
- ▶ Tijdens een startbijeenkomst in juni leverden zorgorganisaties voor mensen met een lichtverstandelijke beperking input om de vitaliteit voor inwoners te vergroten. Op basis hiervan leverden we het projectplan op.
- ▶ In september bepaalden we met de zorgorganisaties en buurtsportcoaches drie speerpunten om de vitaliteit voor inwoners met een licht verstandelijke beperking te vergroten.

Versterken zelfstandigheid bij licht verstandelijke beperking

- Initiatiefase
- Definitiefase
- **Ontwerpfase**
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

De zelfstandigheid vergroten van mensen met een licht verstandelijke beperking die ambulante zorg ontvangen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We stelden een werkgroep samen met een afvaardiging van gemeenten en zorgaanbieders. We bepaalden de invulling van de pilot en startten de voorbereidingen voor een startbijeenkomst in februari 2025.

Positieve gezondheid

- **Initiatiefase**
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

Professionals en vrijwilligers in Twente inspireren om het gedachtegoed van positieve gezondheid te implementeren in hun werk.

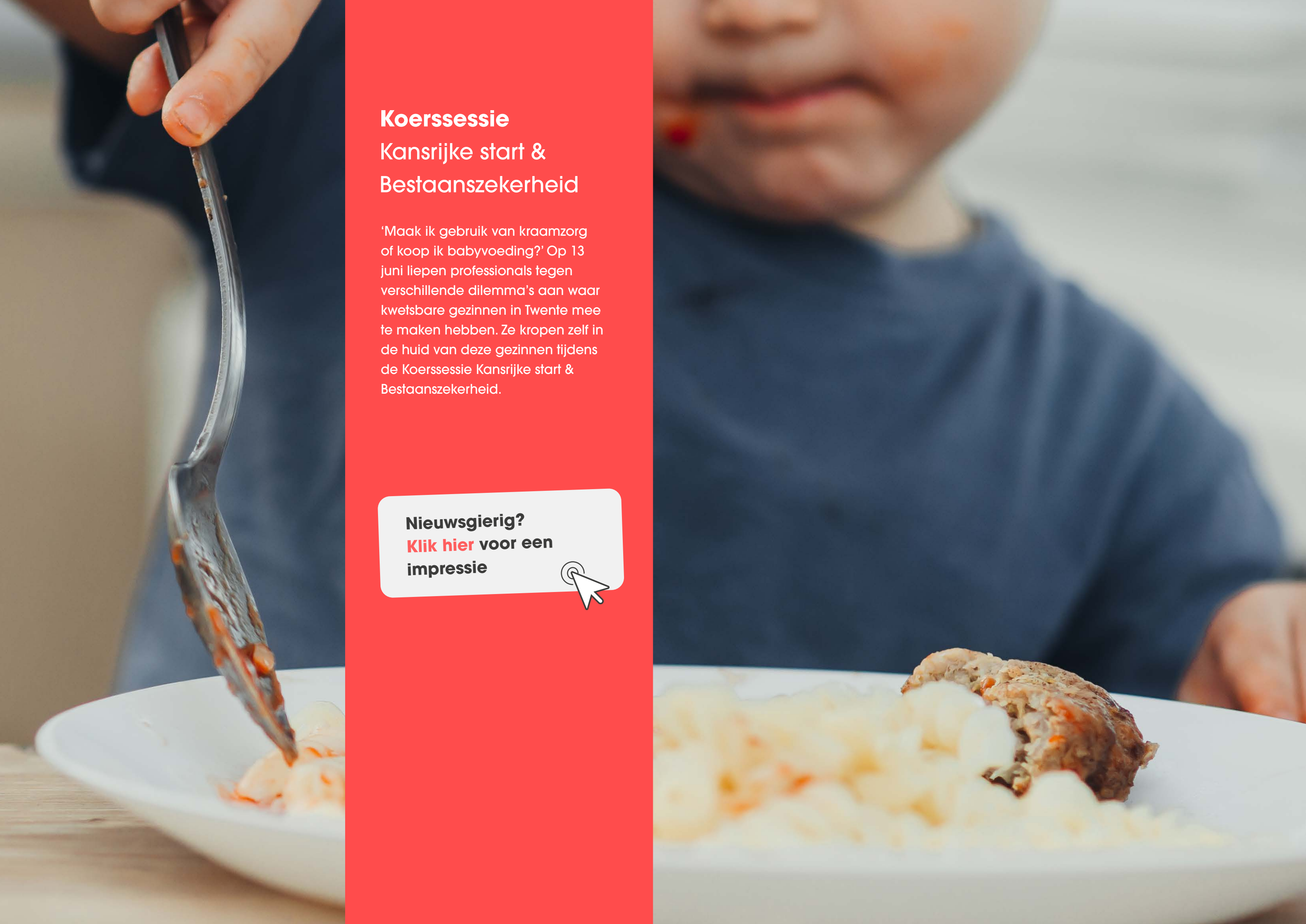
Gerealiseerde resultaten

- ▶ Samen met [GGD Twente](#) verkenden we de context van het project (stakeholders, duiding en afbakening van de opgave) en leverden we een startdocument op.
- ▶ We werkten aan een concept-projectplan.

Landelijke SROI ketenaanpakken

Elke geïnvesteerde euro in de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht, levert een maatschappelijke winst van 3,20 euro op. Dat blijkt uit de Social Return On Investment (SROI) analyse, uitgevoerd in opdracht van JOGG Nederland.

Meer informatie?
Lees het volledige artikel
door **hier** te klikken

Koerssessie Kansrijke start & Bestaanszekerheid

'Maak ik gebruik van kraamzorg of koop ik babyvoeding?' Op 13 juni liepen professionals tegen verschillende dilemma's aan waar kwetsbare gezinnen in Twente mee te maken hebben. Ze kropen zelf in de huid van deze gezinnen tijdens de Koerssessie Kansrijke start & Bestaanszekerheid.

Nieuwsgierig?
Klik hier voor een
impressie

Themalijn

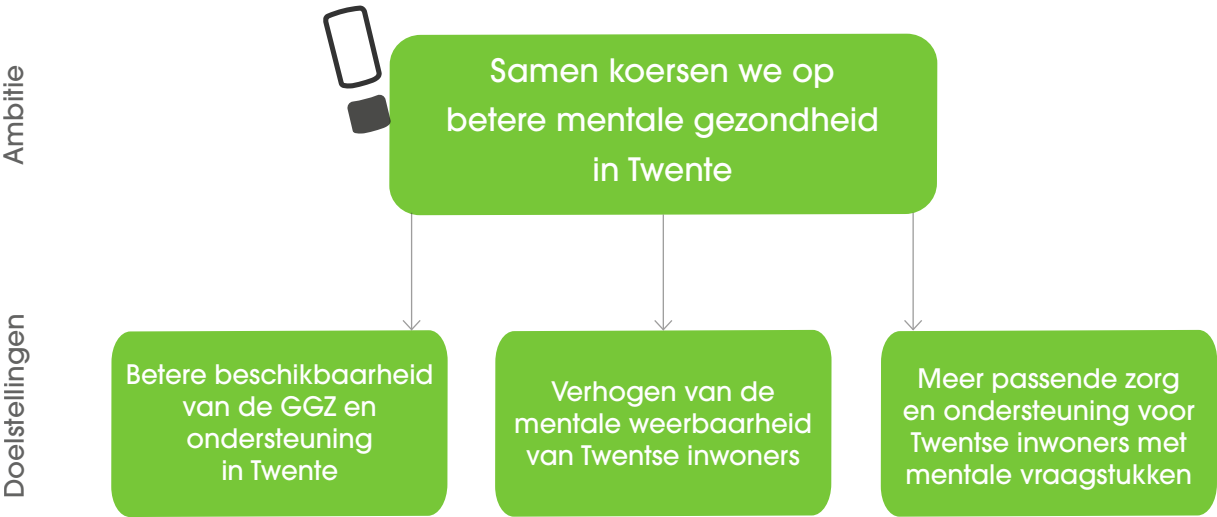
Mentale gezondheid

Binnen de themalijn Mentale gezondheid streven we naar het vergroten van het mentaal welbevinden en zingeving van en voor alle inwoners van Twente. We willen mentale gezondheidsvraagstukken laagdrempelig signaleren en oppakken. Daarmee beperken we de instroom in de GGZ. Daarnaast zetten we in op toegankelijke geestelijke gezondheidszorg en passende zorg en ondersteuning beschikbaar voor mensen die dat nodig hebben. Want een goede mentale gezondheid heeft direct effect op de algehele gezondheid van inwoners.

De meeste inwoners van Twente ervaren hun eigen gezondheid als (zeer) goed. Toch liggen de wachttijden voor behandeling in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) in Twente hoger dan het landelijk gemiddelde. Met name de mentale gezondheid van jongeren (16-25 jaar) staat onder druk.

Dit alles vraagt om een andere integrale en preventieve aanpak, waarbij we een transformatie in gang zetten en nauw samenwerken met het sociaal domein en de zorg. Binnen de themalijn Mentale gezondheid wordt op projectniveau domeinoverstijgend samengewerkt met het samenwerkingsverband Twente Beter.

In het figuur hieronder staat de ambitie van de themalijn Mentale gezondheid. Deze is vertaald naar doelstellingen die we willen bereiken.

Op de **projectpagina's** lees je meer over de voortgang van de projecten

Benieuwd naar de definities die we gebruiken voor de verschillende fases? [Klik hier voor de uitleg.](#)

Project	Fase	Startdatum	Einddatum
Aanpak wachttijden	Realisatiefase	voor huidige werkagenda	doorlopend**
Participatie naar vermogen	Realisatiefase	voor huidige werkagenda	doorlopend
Mentale gezondheids- en herstelcentra	Realisatiefase	01-2024	doorlopend
(Onafhankelijke) cliëntondersteuning	Realisatiefase	voor huidige werkagenda	12-2025*
Terugdringen instroom Wlz GGZ	Borgingsfase	01-2024	12-2025
Mentale gezondheid jongeren	Ontwerpfase	01-2024	doorlopend

* De opdracht en financiering van dit project is gekoppeld aan deze einddatum.

** Met doorlopend bedoelen we dat dit project de volledige looptijd van de huidige werkagenda heeft. Tot minimaal 31-12-2026

Aanpak wachttijden

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Een daling van het aantal doorverwijzingen naar de [GGZ](#) en kortere wachttijden binnen de [GGZ](#).

Gerealiseerde resultaten

- ▶ De triage- en transfertafels zijn ingericht en opgezet bij Mediant en Dimence, in samenwerking met Menzis. Om de voortgang te waarborgen, zijn de uitkomsten van deze tafels geëvalueerd.
- ▶ De Regionale Doorzettingsmacht ([RDM](#)) is vastgesteld door het [BO](#) Twentse Koers en overgedragen aan Veiligheidsregio Twente.
- ▶ We rondden het project af. Het project kent geen vervolg binnen Twentse Koers.

Werk als beste zorg

De Juiste Zorg op de Juiste Plek schreef een artikel over de methodiek Werk als Beste Zorg, een begeleidingstraject dat mensen in behandeling bij Dimence of Mediant ondersteunt bij hun terugkeer naar de arbeidsmarkt.

Lees het artikel [hier](#)

Participatie naar vermogen

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Een duurzame samenwerking tussen [GGZ](#)-instellingen, UWV en afdelingen Werk en Inkomen van de 14 Twentse gemeenten om inwoners met mentale gezondheidsproblemen te helpen bij het vinden en behouden van passend werk.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ Werk als beste zorg is de methodiek die we gebruiken voor dit project. Vanaf de start van het project Werk als beste zorg startten 170 actieve begeleidingstrajecten bij het UWV in 7 van de 14 Twentse gemeenten.
- ▶ We startten 90 nieuwe begeleidingstrajecten. 37 inwoners vonden een betaalde baan, via de begeleiding van Werk als beste Zorg.
- ▶ 49% van alle deelnemers (170) verrichten een vorm van werk (betaald werk, werkervaringsplaats, arbeidsmatige dagbesteding, proefplaatsing of opleiding).
- ▶ We benutten het netwerk dat is gebouwd rondom Werk als beste Zorg om inwoners vanuit de dagbesteding naar werk te begeleiden. Hierdoor verbreedden we de oorspronkelijke doelgroep.
- ▶ Samen met alle betrokken partijen werkten we aan de verbreding en borging van dit project, binnen de gemeenten en de [GGZ](#)-instellingen.
- ▶ We leverden een [MIA](#) op voor Werk als beste zorg.

Mentale gezondheids- en herstelcentra

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Samen met onze partners opzetten van (boven) lokale mentale gezondheids- en herstelnetwerken rondom mentale gezondheid, met een dekking over heel Twente, waardoor inwoners meer passende mentale zorg en betere laagdrempelige ondersteuning ontvangen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ In september organiseerden we een brede kick-off Mentaal Gezond Almelo voor meer dan 100 deelnemers.
- ▶ We startten drie veranderateliers van Mentaal Gezond Almelo (zelfregie en herstel, verkennend gesprek, consultatie door het sociaal domein). 18 organisaties uit de werkgebieden zorg, welzijn en ervaringsdeskundigheid en de gemeente Almelo zijn betrokken.
- ▶ In de gemeenten Hengelo en Enschede ontwikkelden Mediant, Tactus Wijkkracht, Ixtanoa, wijkteams Enschede, Incluzio, RIWW en Estinea de instapteams door.
- ▶ We startten samen met Twente Beter met het transformatieplan Mentale gezondheid Twente en rondden het aanbestedingstraject hiervoor af.

(Onafhankelijke) cliëntondersteuning

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Zorgen dat de mogelijkheid van het inzetten van de [OCO](#) beter inzichtelijk wordt gemaakt voor inwoners met mentale problematiek en vervolgens beter bekend wordt binnen de [GGZ](#) en andere betrokken partijen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We rondden het onderdeel [RDM](#) succesvol af en droegen deze over aan aan Veiligheidsregio Twente.
- ▶ We schreven informatie over de [RDM](#) voor huisartsen, [GGZ](#)-praktijkondersteuners huisarts ([POH](#)) en [GGZ](#)-aanbieders, zodat zij de mogelijkheden van [RDM](#) in kaart hebben.
- ▶ Samen met Kennispunt Twente, [OCO](#)-organisaties en een afvaardiging van gemeenten, stelden we een rapport op rondom het competentieprofiel [OCO](#). We droegen dit rapport over aan de 14 Twentse gemeenten.
- ▶ Samen met Saxion, ervaringsdeskundigen, [OCO](#)-organisaties en een afvaardiging van gemeenten, brachten we de cliëntreis in kaart, om knelpunten te signaleren en aanbevelingen te doen voor verbetering van de [OCO](#) bij complexe [GGZ](#)-problematiek. We droegen dit rapport over aan de 14 Twentse gemeenten.
- ▶ We startten met een procesverbetering rondom de overgang van de [OCO](#) van de [Wmo](#) naar de [Wlz](#).

Project

Terugdringen instroom Wlz GGZ

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- **Borgingsfase**

Doelstelling

In opdracht van het Rijk en in samenwerking met regionale partijen de instroom in de [Wlz-GGZ](#) analyseren en noodzakelijke acties bepalen en eventueel uitzetten.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We stelden een projectgroep samen om de instroom naar de [Wlz-GGZ](#) in Twente te analyseren.
- ▶ Samen met Menzis, gemeenten en [GGZ](#)-aanbieders brachten we de instroom van de [Wlz](#) per doelgroep en gebruik van Wmo beschermd wonen in kaart. Op basis hiervan organiseerden we een casuïstiekoverleg met focus op de doelgroepenanalyse.
- ▶ We koppelden de bevindingen van de analyse van instroom [Wlz-GGZ](#) terug naar de opdrachtgevers KPMG en het Ministerie van [VWS](#).
- ▶ We rondde het project af. Het project kent geen vervolg binnen Twentse Koers.

Project

Mentale gezondheid jongeren

- Initiatiefase
- Definitiefase
- **Ontwerpfase**
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

Samen met onze ketenpartners inzetten op het terugdringen van het aantal jongeren met mentale problemen of kwetsbaarheid.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We schreven een regionaal projectplan en namen deze op in het jaarplan.
- ▶ We stelden een vaste projectgroep samen die een beroep kan doen op diverse professionals uit de zorg- en gezondheidssector in Twente voor advies en feedback.
- ▶ We werkten nauw samen met en verbonden de actielijnen van de Samenwerkingsagenda jeugdhulp Twente.
- ▶ We maakten een overzicht met landelijke interventies die gericht zijn op mentale gezondheid jongeren. Ook ontwikkelden we een laagdrempelige 0-meting voor Twentse gemeenten, zodat we lokale initiatieven beter in beeld krijgen.
- ▶ Op basis van het projectplan stelden we een communicatiestrategie op. We zetten de eerste fase uit de strategie in gang: het inventariseren en het benaderen van Twentse ambassadeurs.
- ▶ We inventariseerden de verschillende interventies op het gebied van financiële educatie en mentale weerbaarheid.
- ▶ Samen met het project Kinderarmoede startten we de inventarisatie met digitale interviews bij [VSO-PRO](#) scholen in Twente, zodat we de trainingen in financiële educatie en mentale vaardigheden verder vorm kunnen geven.

Mentale gezondheid blijft aandachtspunt

Twente staat in de top 3 van regio's met de meest tevreden jongvolwassenen. Toch blijft de mentale gezondheid van jongvolwassenen onder druk staan. Dat laten de resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024 van [GGD](#) Twente zien.

Lees het artikel over de resultaten hier

Meeste Twentse jongvolwassenen tevreden met hun leven, mentale gezondheid blijft aandachtspunt - GGD Twente

Themalijn Ouderen

Binnen de themalijn Ouderen focussen we ons op het aantoonbaar verbeteren van de gezondheid en kwaliteit van het leven van de ouder wordende Twentse inwoner. Hierdoor kunnen inwoners zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven wonen en actief deelnemen aan de samenleving, met behoud van zelfregie en verantwoordelijkheid.

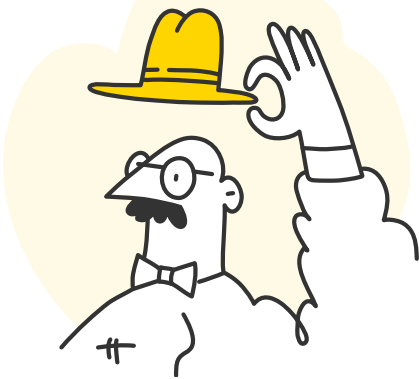
Twente is een sterk vergrijzende regio. De verwachting is dat het percentage ouderen in Twente tussen 2020 en 2040 verdubbelt. De groep ouderen wordt groter en de gemiddelde leeftijd wordt steeds hoger.

Naast de toename van het aantal oudere inwoners, is er sprake van arbeidskrapte binnen de zorg en het welzijn. Ook zal de druk op mantelzorgers fors toenemen. Dit vraagt om een andere integrale en preventieve aanpak.

In het figuur hieronder staat de ambitie van de themalijn ouderen. Deze is vertaald naar doelstellingen die we willen bereiken.

Op de **projectpagina's** lees je meer over de voortgang van de projecten

Benieuwd naar de definities die we gebruiken voor de verschillende fases? [Klik hier voor de uitleg.](#)

Project	Fase	Startdatum	Einddatum
Gezond en zelfredzaam ouder worden	Realisatiefase	1-9-2022	doorlopend**
Bennie Oud	Realisatiefase	1-9-2022	doorlopend
Reablement	Borgingsfase	1-9-2022	31-12-2024*
Scholing- en deskundigheidsbevordering voor huishoudelijke ondersteuning	Realisatiefase	1-9-2022	31-6-2026
Respijtzorg	Realisatiefase	1-1-2023	31-2-2025
Samenwerkingskracht mantelzorg**	Ontwerpfase	1-9-2024	31-12-2025
Samenwerken in de wijk	Realisatiefase	1-9-2022	doorlopend
Samen indiceren	Realisatiefase	1-9-2020	doorlopend
Doorstroom Wet langdurige zorg	Realisatiefase	1-1-2022	31-12-2025
Wonen en zorg	Realisatiefase	1-9-2023	doorlopend
Technologie in woningen**	Definitiefase	1-9-2024	nog niet bekend

* De opdracht en financiering van dit project is gekoppeld aan deze einddatum.

** Met doorlopend bedoelen we dat dit project de volledige looptijd van de huidige werkagenda heeft. Tot minimaal 31-12-2026

Samenwerken in de wijk

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

De kwetsbaarheid onder ouder wordende inwoners in Twente vroegtijdig signaleren en een integrale afstemming van zorg en ondersteuning mogelijk maken, door het verbeteren van de ketensamenwerking in de wijk. Dit draagt bij aan het verminderen van complexe zorg- en crisissituaties bij de oudere inwoner.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ In juli en december organiseerden we inspiratiesessies over 'Samenwerken in de Wijk en Gezond en zelfredzaam ouder worden'. Tijdens deze sessies verkenden we verschillende vormen van samenwerken in de wijk en deelden we inspirerende voorbeelden, zowel uit de regio als daarbuiten.
- ▶ We hielden doorlopend verbinding met verschillende initiatieven op het gebied van samenwerken in de wijk, op regionaal en lokaal niveau.

Samen indiceren

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

De ketensamenwerking vergroten en processen versnellen, waardoor de inwoner sneller is geholpen met een passende [Wmo](#)-indicatie door het inzetten van wijkverpleegkundigen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We startten met de werkwijze Samen indiceren in de gemeenten Hellendoorn, Borne, Almelo (wijk Windmolenbroek) en Hof van Twente.
- ▶ In Losser startten we met de voorbereiding van de werkwijze.
- ▶ In Oldenzaal startte een pilot met het indiceren van hulpmiddelen door ergotherapeuten.
- ▶ We voerden verkennende gesprekken m.b.t. Samen indiceren met de gemeente Twenterand.
- ▶ Op het jaarlijkse [IZA](#) congres presenteerden we het project en onze werkwijze aan zo'n 50 geïnteresseerden uit het hele land.
- ▶ We leverden een Maatschappelijke Impact Analyse op m.b.t. het Samen indiceren, deze had een positieve uitkomst.
- ▶ We ontwikkelden communicatiemiddelen (zoals factsheets, illustraties en een video) die we gebruiken bij lokale, regionale en landelijke voorlichting rondom dit project.
- ▶ Het ministerie van [VWS](#) is geïnteresseerd in deze werkwijze. We wisselden best practices met hen uit.

Gezond en zelfredzaam ouder worden

(Regionale bewustwordingscampagne)

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Het bereiken van 1 op de 4 inwoners van Twente in 2025 met de boodschap ten aanzien van gezond en zelfredzaam ouder worden.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We stelden een werkgroep samen met een afvaardiging vanuit gemeenten, welzijn en zorg.
- ▶ We selecteerden een extern communicatiebureau via een meervoudige onderhandse aanbesteding.
- ▶ We voerden een inventarisatie uit bij verschillende organisaties, waaronder welzijnsorganisaties, gemeenten en (eerstelijns)zorginstellingen in Twente. Hieruit haalden we best practices en behoeften op en kregen we inzicht in diverse communicatiestijlen.
- ▶ We deden vooronderzoek naar succesvolle voorbeelden van campagnes op landelijk niveau en in andere regio's.
- ▶ In samenwerking met de werkgroep en het communicatiebureau ontwikkelden we concepten voor de boodschap, de doelgroepen en de middelen.

Scholing- en deskundigheidsbevordering

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Huishoudelijk ondersteuners dragen effectief bij aan de gezondheid en zelfredzaamheid van ouderen, signaleren vroegtijdig problemen en weten de juiste doorverwijzing te doen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We stelden een werkgroep samen met een afvaardiging vanuit gemeenten, aanbieders [HO](#) en [OZJT](#), die in maandelijkse afspraken het project vormgaven.
- ▶ We stelden een klankbordgroep met huishoudelijk medewerkers samen. Zij leveren, input voor de invulling van het project.
- ▶ We besloten de deskundigheidsbevordering vorm te geven met interactief theater, gevolgd door een scholingsprogramma. Aanbieders [HO](#) kunnen dit gebruiken voor (bij-/na)scholing van medewerkers. We selecteerden een theatergroep en startten met de planning.

Ook interessant

Het afgelopen jaar werkten we aan de ontwikkeling van de regionale bewustwordingscampagne. Vanuit de regionale inventarisatie werkten we samen met onze partners aan de boodschap en middelen. [Bekijk de .pdf hier.](#)

Bennie Oud

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

Het creëren van bewustwording rondom het belang en gedachtegoed van gezond en zelfredzaam ouder worden, door het bieden van kennis, stimuleren van verbinding en wegwijs maken in het ouder worden voor de oudere inwoner van Twente.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We publiceerden en verspreidden het informatiepakket Bennie Oud met de thema's zingeving, wonen, bewegen, financiën en mantelzorg. Hiermee kunnen organisaties en gemeenten zelf bijeenkomsten organiseren.
- ▶ We filmde video's voor het informatiepakket over mantelzorg.
- ▶ In Enschede Zuid organiseerden we samen met De Posten, Livio, Alifa en Saxion twee bijeenkomsten aan de hand van Bennie Oud.
- ▶ Noaberkracht gebruikte de informatiepakketten Bennie Oud, bij het organiseren van bijeenkomsten.
- ▶ Binnen Enschede bereidden we de inzet van Bennie Oud voor, voor 2025.

Klik hier voor het informatiepakket mantelzorg van Bennie Oud

Reablement

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- **Borgingsfase**

Doelstelling

Oudere inwoners zijn in staat om zo zelfstandig mogelijk te functioneren, met minimale afhankelijkheid van zorg en ondersteuning.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ Op verzoek van het [AO Wmo](#) voerden we een verkenning uit met betrekking tot de interventie Powerful ageing, om te onderzoeken of deze geschikt is om in meerdere gemeenten uit te zetten. Gemeenten onderzochten vervolgens zelf of zij deze interventie willen inzetten, al dan niet met behulp van het Leefkrachtbudget van Menzis.
- ▶ Het thema Reablement stond in de inspiratiesessies 'Gezond en zelfredzaam ouder worden en Samenwerken in de wijk', meerdere malen op de agenda. We bespraken lokale, regionale en landelijke initiatieven.
- ▶ We ronden het project af, waarbij het thema Reablement een plek kreeg in Gezond en zelfredzaam ouder worden.

Doorstroom Wet langdurige zorg

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

De samenwerking tussen professionals in de doorstroom van de [Wmo](#) of de [Zvw](#) naar de [Wlz](#) wordt versterkt, waardoor inwoners zo soepel mogelijk kunnen doorstromen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We breidden het netwerk uit naar ruim 85 vertegenwoordigers van 33 organisaties, zoals gemeenten, zorgorganisaties, organisaties voor indicatiestelling, zorgkantoor en cliëntondersteuners.
- ▶ In februari, juni en november organiseerden we samen met Menzis, netwerkbijeenkomsten, met de thema's 'Doorstroom [Wlz](#) i.c.m. [VPT/MPT](#), 'Versterken van het netwerk' en 'Wet Zorg en Dwang'. De bijeenkomsten werden goed bezocht, met gemiddeld zo'n 30 deelnemers per keer.
- ▶ In een uitvraag onder de leden van het netwerk kwam naar voren dat er veel behoefte is aan netwerkbijeenkomsten, zodat ze elkaar en elkaars werkwijze beter leren kennen. De deelnemers waardeerden de meerwaarde van dit netwerk met 4 uit 5 punten.

Respijtzorg

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

De druk op de mantelzorgers vermindert, de volhoudtijd wordt vergroot en verpleeghuisopnames worden uitgesteld door het organiseren van planbare logeerszorg.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ Op 1 februari 2024 startten we met de pilot logeerszorg in Twente.
- ▶ Bij de start van de pilot zetten we in op communicatie en marketing en publiceerden we alle ondersteunende documenten in de kennisbank.
- ▶ Er vonden meerdere evaluatiebijeenkomsten plaats met betrokken partijen om de koers van het project te waarborgen. Op basis van de evaluaties verlengden we de pilot naar 2025.
- ▶ Kennispunt Twente monitorde de pilot gedurende het jaar. We leverden een [tussenrapportage](#) op met de resultaten van februari tot september 2024.
- ▶ We ontwikkelden en verspreidden de flyer over logeerszorg, die we digitaal en gedrukt beschikbaar stelden. In totaal werden ongeveer 2.500 gedrukte flyers afgenomen voor gebruik.
- ▶ We namen deel aan de landelijke initiatiefgroep logeerszorg.
- ▶ We verzorgden een presentatie in gezamenlijkheid met gemeente Rijssen-Holten in een webinar vanuit MantelzorgNL over logeerszorg.

Subproject

Samenwerkingskracht mantelzorg

- Initiatiefase
- Definitiefase
- **Ontwerpfase**
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

De samenwerkingskracht tussen mantelzorgers onderling en met hun werkgever versterken, waardoor beschikbaar mantelzorgpotentieel optimaal wordt benut.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We stelden een projectgroep met lectoren en onderzoekers van diverse lectoraten van Hogeschool Saxion en Universiteit Twente samen en startten in november met de voorbereidende gesprekken.
- ▶ Vanwege het formele subsidietraject bij provincie Overijssel startten we niet op 1 november met het onderzoek, maar wijzigde dit naar 1 januari 2025.

Project

Wonen en zorg

- Initiatiefase
- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- **Realisatiefase**
- Borgingsfase

Doelstelling

De ouder wordende inwoner van Twente kan in de toekomst zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen op een plek waar hij of zij zich thuis voelt.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We bleven doorlopend verbonden met verschillende initiatieven op regionaal en lokaal niveau op het gebied van wonen en zorg.
- ▶ We stimuleerden verbinding op wonen en zorg op zowel lokaal als regionaal niveau. Op ambtelijk en bestuurlijk niveau stimuleerden we de verbinding op inhoud van de woonzorgvisie.
- ▶ We namen deel aan het projectteam en de, door de provincie georganiseerde, regionale werkateliers rondom de in april goedgekeurde regionale woonzorgvisie voor ouderen. Ook namen we deel aan de overleggen van het Aanjaagteam wonen, welzijn en zorg.
- ▶ We namen deel aan de [VNG](#) klankbordgroep e-health en digitalisering in het sociaal domein.

Subproject

Technologie in woningen

- Initiatiefase
- **Definitiefase**
- Ontwerpfase
- Voorbereidingsfase
- Realisatiefase
- Borgingsfase

Doelstelling

De ouder wordende inwoners, die nu amper technologie in huis hebben, op een laagdrempelige manier kennis laten maken met consumenten technologieën. Dit versterkt de zelf- en samenredzaamheid. En zorgt ervoor dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

Gerealiseerde resultaten

- ▶ We brachten rondom dit onderwerp veel verschillende partijen (welzijn en zorg) in verbinding en haalden in het [AO](#) Twentse Koers en bij andere partners op wat er regionaal en lokaal al is uitgevoerd en waar mogelijkheden liggen om verder te ontwikkelen.
- ▶ Eind december startte het schrijfteam, met als doel een gezamenlijke Regio Deal aanvraag schrijven. Het schrijfteam bestaat uit professionals van Hogeschool Saxion, Stichting Alifa, Stichting Pioneering en Twentse Koers.

Klankbordgroep

Voor de ontwikkeling en uitvoering van onze projecten vinden we het van groot belang om inwoners te betrekken. Zonder de oudere inwoners als stem in onze projecten, kunnen we de zorg en ondersteuning voor de inwoners van Twente niet optimaal verbeteren.

Binnen de themalijn Ouderen werken we daarom met een klankbordgroep, zodat we betrokkenheid creëren en inspelen op de behoeften van de ouder wordende Twentenaar. We spraken dit jaar vier keer met de hele klankbordgroep over de verschillende projecten en vroegen de leden van de klankbordgroep om hun mening en input. Daarnaast namen zij periodiek deel aan werkgroepen van de verschillende projecten. Een lid van de klankbordgroep nam deel aan het programma "[Aan tafel](#)".

Juiste Zorg op de Juiste Plek

We werden geïnterviewd voor een artikel op de website van de Juiste Zorg op de Juiste Plek over hoe wij domeinoverstijgend aan de slag gaan voor de ouderen in Twente.

Lees hier het interview

Domeinoverstijgend aan de slag voor Twentse ouderen

Hoofdstuk 3

Lokale inzet

Lokale inzet

3.1 Inzet allround (lokale) projectleiding

Naast dat er regionale inzet nodig is voor de verbinding, uitwerking en ondersteuning van alle eigenaren en partners rondom alle thema's en projecten, is lokale inzet ook noodzakelijk. Uiteindelijk moeten alle projecten en ontwikkelingen lokaal landen en met alle lokale partijen worden geïmplementeerd. Om gemeenten hierbij te ondersteunen en zo optimaal mogelijk gebruik te maken van de beschikbare middelen (conform subsidievoorwaarden), startten we in 2024 met het inzetten van allround (lokale) projectleiding.

De allround projectleiders en -medewerkers zijn werkzaam voor de gemeenten, [GGD](#) Twente en Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente, wat betekent dat deze partijen zelf kunnen bepalen voor welke taken en projecten deze medewerkers worden ingezet. Hierbij moeten we natuurlijk wel werken binnen de inhoudelijke kaders van het [IZA](#) en dus binnen de projecten die zijn opgenomen in de werkagenda Twentse Koers. Voor de inzet van medewerkers zetten we zo optimaal mogelijk in op het benutten van (inhoudelijke) kennis en werkwijzen en onderlinge (boven)lokale kennisdeling, samenwerking en doorontwikkeling. Daarmee sluiten we zo veel als mogelijk aan bij de lokale behoeftes en cultuur. De leden van het [AO](#) Twentse Koers zijn de lokale contactpersonen omtrent de inzet van deze medewerkers.

3.2 Lokale opdrachten

Inhoudelijk zijn opdrachten geformuleerd. In deze paragraaf lees je wat de gerealiseerde resultaten bij de lokale organisaties zijn. Dit is zo kort en bondig mogelijk geformuleerd, waarbij het relevant is om te beseffen dat er aan het opleveren van een resultaat veel inspanningen voorafgaan. Deze inspanningen bestaan bijvoorbeeld uit het voeren van gesprekken, het bezoeken van bijeenkomsten, het leggen en onderhouden van contacten, het samenstellen en schrijven van stukken en het doen van onderzoek hiervoor.

Lokale opdrachten

Gemeente Almelo

Gerealiseerde resultaten:

- In september keurde de wethouder het opdrachtvoorstel voor 'visievorming rondom gezond en zelfredzaam ouder worden' goed.
- In oktober ontwikkelden we een eerste opzet voor persona's rondom gezond en zelfredzaam ouder worden.
- We brachten de huidige voorzieningen, knelpunten en behoeften rondom gezond en zelfredzaam ouder worden in kaart middels 21 gesprekken met beleidsmakers en welzijnspartijen.
- We brachten het Almelose maatschappelijk veld bestaanszekerheid in kaart.
- We verbonden diverse (keten)partners rondom bestaanszekerheid, armoedebestrijding en schuldhulpverlening met elkaar. We stimuleerden de onderlinge samenwerking.
- We vormden een ambtelijk multidisciplinair kernteam bestaanszekerheid.
- Het [MT](#) sociaal domein nam het besluit om te werken aan een uitvoeringsprogramma armoedebestrijding & schuldhulpverlening.
- We segmenteerden de Almelose inwoners die worstelen met bestaanszekerheid in persona's, zodat we de dienstverlening effectiever en efficiënter kunnen inrichten.
- Zie voor Mentaal Gezond Almelo de uitwerking in de themalijn Mentale gezondheid.

Lokale opdrachten

Gemeente Borne

Gerealiseerde resultaten:

- We werkten aan het realiseren van een sluitende ketenaanpak Valpreventie.
- We stelden een projectgroep Valpreventie samen.
- We leverden een concept projectplan Ketenaanpak Valpreventie op.
- We leverden een concept projectplan Kansrijke start op.
- We inventariseerden lopende initiatieven rondom Kansrijke start binnen de gemeente.
- We organiseerden een eerste coalitiebijeenkomst en vormden werkgroepen op verschillende thema's rondom Kansrijke start.
- We ondersteunden bij de verkenning naar de [JPF](#)-aanpak en begeleidden in de (bestuurlijke) besluitvorming.
- We stelden een lokale projectgroep/uitvoeringsteam samen voor [JPF](#) en startten de voorbereidingen voor de tweejarige pilot.

Lokale opdrachten

Gemeente Dinkelland

Gerealiseerde resultaten:

- We droegen bij aan de inhoudelijke doorontwikkeling van de functie 'Dorpsondersteuner' en samenwerkingen binnen het bestaande brede ondersteuningsnetwerk.
- We sloten aan bij het Lerend Netwerk Dorpsondersteuning.
- We ondersteunden bij de verkenning naar de [JPF](#)-aanpak en begeleidden in de (bestuurlijke) besluitvorming.

Lokale opdrachten

Gemeente Enschede

Gerealiseerde resultaten:

- We bepaalden de doelstellingen voor de ketenaanpak Valpreventie voor 2025.
- We leverden de structuur op voor de ketenaanpak Valpreventie in hoofdlijnen.
- We organiseerden de planning en screening voor beweeginterventies in 2025.
- We organiseerden een bijeenkomst voor fysiotherapeuten, waarin doelstellingen rondom valpreventie voor 2025 werden besproken.
- In september startten we de lokale coalitie Kansrijke start opnieuw op.
- Tijdens de eerste bijeenkomst maakten we kennis en brachten we bestaande initiatieven rondom Kansrijke start in Enschede in kaart. Met de input van de eerste coalitiebijeenkomst dachten we grove actielijnen uit.
- We leverden een overlegstructuur op verschillende niveaus (netwerk, beleid, uitvoering) op voor Kansrijke start.
- We startten met de voorbereidingen voor het organiseren van de eerste netwerkbijeenkomst voor Kansrijke start.

Lokale opdrachten

Gemeente Haaksbergen

Gerealiseerde resultaten:

- We ondersteunden bij de verkenning naar de [JPF](#)-aanpak en begeleidden in de (bestuurlijke) besluitvorming.
- We stelden een lokale projectgroep/uitvoeringsteam samen voor [JPF](#) en startten de voorbereidingen voor de tweejarige pilot.

Lokale opdrachten

Gemeente Hellendoorn

Gerealiseerde resultaten:

- We ondersteunden bij de verkenning naar de [JPF](#)-aanpak en begeleidden in de (bestuurlijke) besluitvorming.
- In september keurde de gemeente het projectplan Mentale gezondheid goed.
- In december leverden we een overzicht van het landelijke, regionale en lokale beleid mentale gezondheid op.

Lokale opdrachten

Gemeente Hengelo

Gerealiseerde resultaten:

- Onze focus lag op de verbinding tussen de verschillende samenwerkingspartners. We haalden de opdracht Samenwerken in de wijk (gezonde wijkaanpak) op.
- We ondersteunden bij de verkenning naar de [JPF](#)-aanpak en begeleidden in de (bestuurlijke) besluitvorming.
- We stelden een lokale projectgroep/uitvoeringsteam samen voor [JPF](#) en startten de voorbereidingen voor de tweejarige pilot.

Lokale opdrachten

Gemeente Hof van Twente

Gerealiseerde resultaten:

- We presenteerden algemene plannen ketenaanpak Valpreventie bij stakeholders.
- We leverden een projectplan op voor de ketenaanpak Valpreventie.
- We stelden een werkgroep voor de ketenaanpak Valpreventie samen.
- We startten twee interventies 'Vallen verleden tijd' en één interventie 'Otago' voor inwoners.
- We maakten een startfoto in het kader van het project Mentale gezondheid jongeren.
- We maakten een lokale inventarisatie voor de uitwerking van de bewustwordingscampagne gezond en zelfredzaam ouder worden.

Lokale opdrachten

Gemeente Tubbergen

Gerealiseerde resultaten:

- We leverden een communicatieplan op voor de aanpak Opgroeien in een kansrijke omgeving.
- We organiseerden een dialoogsessie met inwoners van Langeveen en Fleringen. Op basis hiervan stelden de inwoners speerpunten vast.
- We droegen bij aan de inhoudelijke doorontwikkeling van de functie 'Dorpsondersteuner' en samenwerkingen binnen het bestaande brede ondersteuningsnetwerk.
- We sloten aan bij het Lerend Netwerk Dorpsondersteuning.
- We ondersteunden bij de verkenning naar de JPF-aanpak en begeleidden in de (bestuurlijke) besluitvorming.

Lokale opdrachten

Gemeente Losser

Gerealiseerde resultaten:

- We stelden werkgroepen samen voor de lokale bewustwordingscampagne Gezond en zelfredzaam ouder worden en de ketenaanpak VnGG.
- We leverden een plan van aanpak op voor de lokale bewustwordingscampagne 'Gezond en zelfredzaam ouder worden'. Deze campagne sluit aan bij de regionale bewustwordingscampagne.
- In december leverden we het plan van aanpak voor VnGG op. Op basis van het plan werd de opdracht gegeven over te gaan tot implementatie.
- In december startten we met de werving van deelnemers voor de GLI proeftuin.
- Het project Samen indiceren ging van de voorbereidingsfase (juni – september) naar de realisatiefase (oktober – december).
- We ondersteunden bij de verkenning naar de JPF-aanpak en begeleidden in de (bestuurlijke) besluitvorming.
- We stelden een lokale projectgroep/uitvoeringsteam samen voor JPF en startten de voorbereidingen voor de tweejarige pilot.

Lokale opdrachten

Gemeente Rijssen-Holten

Gerealiseerde resultaten:

- In oktober leverden we het plan van aanpak voor KnGG op en droegen we deze over aan de ambtelijk opdrachtgever. Hiermee ronden we de opdracht af.
- In september startten we met het project Mentale gezondheid jongeren.

Lokale opdrachten

Gemeente Oldenzaal

Gerealiseerde resultaten:

- In september organiseerden we een kick-off bijeenkomst voor stakeholders voor de start van de uitvoeringsagenda van de Visie wonen, welzijn, zorg 2030.
- Samen met stakeholders organiseerden we drie ontmoetingstafels:
Ontmoetingstafel 1 startte met een verdiepende kennismaking en verkenning. Dit combineerden we met het delen van de voortgang van verschillende ontwikkelingen rondom het thema 'zo zelfstandig mogelijk'. Daarnaast schreven we een aanzet voor een plan van aanpak van de lokale bewustwordingscampagne 'Gezond en zelfredzaam ouder worden'. Deze campagne sluit aan bij de regionale bewustwordingscampagne en het project Wonen en zorg uit de themalijn Ouderen.
Ontmoetingstafel 2 besprak en verkende de opgave 'samen behulpzaam in de buurt'. Hierbij hoort de actielijn 'inclusieve en leefbare wijken'. Deze sluit aan bij Samenwerken in de wijk uit de themalijn Ouderen.
Ontmoetingstafel 3 besprak en verkende de opgave 'zorg voor mensen die het echt nodig hebben'. Deze sluit aan bij het project Wonen en zorg uit de themalijn Ouderen.
- We stelden het gewenste projectresultaat voor mentale gezondheid in relatie tot integrale toegang en integraal samenwerken vast en leverden een plan van aanpak op.
- Middels interne interviews brachten we de vindplaatsen/toegangsplekken mentale gezondheid in kaart. In dit proces brachten we ook de mate van integraal (samen) werken in kaart. We schakelden Kennispunt Twente in om de informatie uit de interviews te analyseren en te ordenen.

Lokale opdrachten

Gemeente Twenterand

Gerealiseerde resultaten:

- In november leverden we het adviesdocument voor de implementatie van JIM op aan de ambtelijk opdrachtgever.
- Samen met gemeente Wierden en het Expertisenetwerk Jeugd organiseerden we in november een informatiebijeenkomst over de JIM-aanpak. 25 professionals van de toegang en het voorliggende veld namen deel.
- In december stemde het college van B&W in met het projectplan Krachtig ouder worden (Powerful Ageing).

Lokale opdrachten

Gemeente Wierden

Gerealiseerde resultaten:

- We stelden projectgroepen voor JIM en Preventie & gezondheid samen.
- We inventariseerden het draagvlak voor JIM binnen de gemeentelijke toegang en het voorliggend veld.
- Vanuit de regionale samenwerking met Expertiseteam Jeugd Overijssel leverden we de input voor het concept regioplan JIM.
- We leverden een concept projectplan JIM op.
- Samen met gemeente Twenterand en het Expertisenetwerk Jeugd organiseerden we in november een informatiebijeenkomst over de JIM-aanpak. 25 professionals van de toegang en het voorliggende veld namen deel.
- In oktober leverden we het projectplan voor Preventie & gezondheid op en presenteerden we deze aan de wethouder.

Samenwerkings- agenda Jeugdhulp Twente

Gerealiseerde resultaten:

- We leverden een gedragen plan van aanpak voor actielijn 3 – Samenwerken met de sociale basis – op.
- We brachten verschillende modellen voor het uitvoeren van een brede (verklarende) analyse rondom jeugdzorg in kaart. We maakten de keuze om model Molendrift verder uit te rollen.
- We werkten nauw samen met het project Mentale gezondheid jongeren.

GGD Twente

Gerealiseerde resultaten:

- We boden ondersteuning bij de Kindreis middels interviews met ouders bij consultatiebureaus.
- We brachten de informatievoorziening voor ouders van kinderen van 0-18 jaar in kaart.
- We haalden informatie over Centering parenting op middels literatuur en een verkenning bij andere [GGD](#)'en.
- We voerden gesprekken met medewerkers van zowel [GGD](#) Twente als andere [GGD](#)'en, deden literatuurverkenning en woonden bijeenkomsten en werksessies over een gezonde leefomgeving bij.
- We identificeerden en beschreven de belangrijkste verbeterpunten in een projectplan voor het bevorderen van een gezonde leefomgeving.

Belangrijke afkortingen

AGZ	Algemene gezondheidszorg (afdeling GGD Twente)
AI	Artificial Intelligence
AO	Ambtelijk overleg
BO	Bestuurlijk overleg
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
CZV	Centrale zorgverlener
FEA	Federatie Eerstelijnszorg Almelo
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GLI	Gecombineerde leefstijlinterventie
HO	Huishoudelijke ondersteuning
IZA	Integraal Zorgakkoord
JGZ	Jeugdgezondheidszorg (afdeling GGD Twente)
JIM	Jouw Ingebrachte Mentor
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JPF	Jongeren Perspectief Fonds
KnGG	Kinderen naar gezond(er) gewicht
LVB	Licht verstandelijke beperking
MIA	Maatschappelijke impact analyse
MPT	Modulair pakket thuis
MT	Managementteam
NDC	Nationale Diabetes Challenge
OCO	Onafhankelijke Cliëntondersteuner
OZJT	Organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente
PMM	Professionals voor Maatwerk Multiproblematiek
POH	Praktijkondersteuner bij de huisarts
PRO	Praktijkonderwijs
RDM	Regionale doorzettingsmacht
SEA	Search engine advertising
SHE	Spoeisende hulp
SEO	Search engine optimisation
SGO	Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
SPUK	Specifieke uitkering
TFO	Twentse Fysiotherapeuten Organisatie
THOON	Twentse Huisartsen Onderneming Oost Nederland
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
VnGG	Volwassenen naar gezond(er) gewicht
VPT	Volledig pakket thuis
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs
VSV	Verloskundig Samenwerkingsverband
VVT	Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg
VWS	Volkgezondheid, Welzijn en Sport
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WoR	Welzijn op Recept
WOTO	Werkplaats ondersteuning thuiswonende ouderen
WOZO	Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen
ZVW	Zorgverzekeringswet

Terug naar
inhoudsopgave

